Marietje de Jong

Maria (Marietje) de Jong is geboren op 22 juni 1922 in Amsterdam. Ze is de dochter van Jan de Jong en de joodse Adriana Melhado. Ze had drie zussen en een broer: Lies (1920), Jane (1917), Johanna Wilhelmina Catharina en Lambertus. Hun ouders trouwden op 20 juni 1917 en zijn op 16 september 1925 weer gescheiden. Haar vader was kleermaker. Na de scheiding gaan de kinderen naar verschillende kindertehuizen (Jane, Lies en Marietje naar de Bergstichting) of naar familie. Vanaf 1934 woonde haar moeder samen met Abraham van den Berg.

De half joodse zusjes Jane en Liesje komen in 1930 in de Berg-stichting in Laren. Marietje volgt twee jaar later. De Berg-stichting is in 1909 opgericht als opvanghuis voor joodse kinderen uit noodlijdende gezinnen en voogdij kinderen. In een bosrijk gebied aan de zuidkant van het dorp Laren aan de Doodweg 4, grenzend aan de Hilversumse hei, stond van 1911 tot 1971 het gebouwencomplex van de Berg-Stichting, een Joods Kindertehuis. Met een voetbalveld, boomgaard, groentetuin, pluimveehouderij en bijenkasten was de stichting een van de beste kindertehuizen van Nederland. De Scoutinggroep bij de Bergstichting in Laren bestond uit veertien welpen, tweeëntwintig verkenners, tien kabouters en achttien padvindsters. De padvindsters waren bij het Nederlands Padvindsters Gilde (NPG) als groep I van de afdeling Laren geregistreerd. De verkenners waren ingeschreven bij de NPV als groep 6 van de afdeling Bussum.

Door de stichting werd De Judeër uitgegeven, het periodiek orgaan van de bewoners van de Berg-stichting. Hierin verschenen regelmatig verslagen van Scoutingkampen en werden installaties en insignes vermeld. Alle drie de zusjes zijn actief bij de padvinderij. Marietje wordt geïnstalleerd als padvindster in januari 1933. Jane en Liesje halen in 1932 het insigne tuinierster. In 1936 wordt Marietje toegelaten tot de huishoudschool.

De oorlog maakte een eind aan de prettige tijden in de instelling. De kinderen moesten naar aparte scholen en in 1942 moest de hele stichting in etappes verhuizen naar Rapenburg in Amsterdam. Daar kregen de kinderen en het personeel drie uitgewoonde panden toegewezen. De niet joodse directeur Reitsema heeft zijn pupillen en personeel zo veel mogelijk trachten te beschermen. Door middel van onderduik of niet-joodverklaringen hebben zo'n 70 inwonenden de oorlog overleefd. Op 7 april 1943 zijn de bewoners van de Berg-stichting gearresteerd en gedeporteerd.

Aan het begin van de oorlog werden steeds meer kinderen geholpen om onder te duiken. Lies de Jong heeft tientallen joodse kinderen uit de Bergstichting laten onderduiken, samen met Truus de Swaan en oom Hannis. De directeur kneep een oogje dicht als de kinderen op weg naar school uit de rij werden geplukt. Lies is uiteindelijk opgepakt, kwam terecht in het Oranjehotel in Scheveningen en in kamp Westerbork en werd vrijgekocht.

Marietje de Jong trouwde op 13 december 1944 in Gouda met Herbert Max Hirsch (31 december 1917, München, D). In december 1945 wordt hun dochter Ruth geboren, die twee week later komt te overlijden. Marietje en Herbert vertrekken in 1947 naar Israël en Marietje overleed daar op 18 maart 2000 in Haifa, Israël.

Jane trouwde met Mozes de Swaan (1908 - 1965) en overleed op 29 april 1982 in Mexico. Lies verhuisde naar Canada. Moeder Adriana is omgebracht op 20 september 1942 in concentratiekamp Auschwitz.

Meer informatie

Maria "Marietje" de Jong (1922-2000) » Genealogie Van Raam » Genealogy Online (genealogieonline.nl)
Marietje De Jong (joodsmonument.nl)
Elizabeth de Jong (1920-) » Genealogie Van Raam » Genealogy Online (genealogieonline.nl)
Jane de Jong (1917-) » Genealogie Van Raam » Genealogy Online (genealogieonline.nl)
Jane de Jong (1917 - 1982) - Genealogy (geni.com)
Indexen (archief.amsterdam)
Geni Tree - Jan de Jong
monumentbergstichting.nl
De Judeër; periodiek orgaan van de bewoners van de Berg-stichting, jrg 3, 1930-1931, no 1-4, 1930 » 1930 - Pag. 13 | Delpher
De Judeër; periodiek orgaan van de bewoners van de Berg-stichting, jrg 5, 1932-1933, no 1-4, 1932 » 1932 - Pag. 20 | Delpher
De Judeër; periodiek orgaan van de bewoners van de Berg-stichting, jrg 5, 1932-1933, no 1-4, 1932 » 1932 - Pag. 38 | Delpher
De Judeër; periodiek orgaan van de bewoners van de Berg-stichting, jrg 6, 1933-1934, no. 1-4, 1933 » 1933 - Pag. 5 | Delpher
De Judeër; periodiek orgaan van de bewoners van de Berg-stichting, jrg 8, 1935-1936, no 1-4, 1935 » 1935 - Pag. 18 | Delpher
De Judeër; periodiek orgaan van de bewoners van de Berg-stichting, jrg 8, 1935-1936, no 1-4, 1935 » 1935 - Pag. 54 | Delpher
De Judeër; periodiek orgaan van de bewoners van de Berg-stichting, jrg 8, 1935-1936, no 1-4, 1935 » 1935 - Pag. 82 | Delpher
De Judeër; periodiek orgaan van de bewoners van de Berg-stichting, jrg 9, 1936-1937, no 1-
De Judeër; periodiek orgaan van de bewoners van de Berg-stichting, jrg 9, 1936-1937, no. 1-3, 1936 » 1936 - Pag. 15 | Delpher
3, 1936 » 1936 - Pag. 58 | Delpher
De Judeër; periodiek orgaan van de bewoners van de Berg-stichting, jrg 8, 1935-1936, no 1-4, 1935 » 1935 - Pag. 82 | Delpher
De Judeër; periodiek orgaan van de bewoners van de Berg-stichting, jrg 9, 1936-1937, no 1-3, 1936 » 1936 - Pag. 13 | Delpher

De Judeër; periodiek orgaan van de bewoners van de Berg-stichting, jrg 10, 1937-1938, no. 1-2, 1937 » 1937 - Pag. 47 | Delpher
Jan Wies over de Haarlemmermeer Historie Haarlemmermeer | 1940-45 Onderduikers in Haarlemmermeer | Deel 1: Fam Bogaard (haarlemmermeer-geschiedenis.nl)
Jan Wies over de Haarlemmermeer Historie Haarlemmermeer | 1940-45 Onderduikers in Haarlemmermeer | Deel 3: Fam Breyer (haarlemmermeer-geschiedenis.nl)
Bogaard Johannes (yadvashem.org)
Wacht binnen de dijken | exploretheworld279 (wordpress.com)
Adriana Melhado Joods monument

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op http://vrijheid.scouting.nl voor meer informatie en alle andere verhalen.